

**ÅRSBERETNING FOR
ADVOKATBEVILLINGSNEMNDEN
2000**

Advokatbevillingsnemndens sammensetning.

Advokatbevillingsnemndens virksomhet og sammensetning følger av domstolloven § 226. Nemndens sammensetning har i 2000 vært slik:

Leder: Justitiarius Anne Cathrine Frøstrup
(Varamedlem: Sorenskriver Kirsti Ramberg)

Medlem: Herredsrettsdommer Knut S. Glad
(Varamedlem: Herredsrettsdommer Lars Eirik Frisvold)

Medlem: Advokat Harald Arnkværn
(Varamedlem: Advokat Jon Christophersen)

Advokatbevillingsnemndens sekretariatsfunksjon ivaretas av Tilsynsrådet for advokatvirksomhet.

Godtgjørelsen til Advokatbevillingsnemndens medlemmer og varamedlemmer fastsettes av Justisdepartementet og dekkes av Tilsynsrådet. Det ble utbetalt honorar til nemndens medlemmer for utført arbeid i 2000 med tilsammen kr. 73.581,50. Kostnadene ved nemndens drift dekkes av det bidrag som landets praktiserende advokater og rettshjelpere årlig plikter å betale til Tilsynsrådet for advokatvirksomhet. Regnskap og melding om nemndens virksomhet sendes årlig til Justisdepartementet. Nemndens årsberetning blir også sendt landets praktiserende advokater og rettshjelpere.

Advokatbevillingsnemnden har i løpet av året avholdt 10 møter.

Generelt om Advokatbevillingsnemnden.

Advokatbevillingsnemnden er disiplinær- og tilsynssystemets overordnede organ. Dette innebærer at Advokatbevillingsnemnden, på sitt område, er overordnet de to øvrige organ i dette systemet; Tilsynsrådet for advokatvirksomhet og Disiplinærnemnden.

Advokatbevillingsnemnden behandler saker utelukkende på initiativ fra Tilsynsrådet for advokatvirksomhet eller Disiplinærnemnden og har ikke anledning til selv å ta saker opp til behandling.

Forvaltnings- og offentlighetsloven gjelder for Advokatbevillingsnemndens virksomhet, med de begrensninger som følger av domstoloven § 226. Domstolovens habilitetsregler gjelder for nemndens medlemmer i den enkelte sak.

Advokatbevillingsnemndens virksomhet er nærmere omhandlet i advokatforskriften av 20. desember 1996 kapittel 6. Nemnden er klageinstans for vedtak som nevnt i domstoloven § 225 fjerde ledd, truffet av Tilsynsrådet. Dette gjelder vedtak som er til ugunst for den det retter seg mot, og klageadgangen omfatter bl.a. avslag på søknad om advokatbevilling, på søknad om autorisasjon av advokatfullmektig, på søknad om å utøve rettshjelpvirksomhet og beslutning om oppnevning av forvalter.

Advokatbevillingsnemnden avgjør saker etter forslag fra Tilsynsrådet eller Disiplinærnemnden, som nevnt i domstoloven § 219 tredje ledd og § 230, jf. § 226 annet ledd. Bestemmelsene omfatter bl. a. tilbakekall av advokatbevillinger og nedleggelse av forbud mot at en person som har juridisk embetseksamen yter rettshjelp. Dersom Advokatbevillingsnemnden ikke tar Tilsynsrådets / Disiplinærnemndens forslag til følge, kan nemnden i stedet meddele vedkommende en irettesettelse eller en advarsel.

Advokatbevillingsnemndens vedtak anses, med de begrensninger som ligger i offentlighetsloven, som offentlige straks de er avsagt og meddelt angjeldende part.

Advokatbevillingsnemndens vedtak om tilbakekall av advokatbevillinger og om tilbakekall av fullmektigautorisasjoner kan bringes inn for retten, som kan prøve alle sider av nemndens vedtak. Staten ved Advokatbevillingsnemnden er rett saksøkt. Reglene i tvistemålsloven kapittel 30 gjelder for eventuelle søksmål, jf. domstoloven § 230 første ledd i.f. Retten kan beslutte at vedtaket ikke skal ha virkning før det er avsagt dom eller endelig dom foreligger. Advokatbevillingsnemnden kan også selv treffe slik beslutning, jf. forvaltningsloven § 42.

Virksomheten i 2000

Advokatbevillingsnemnden har i 2000 fått seg forelagt til sammen 98 saker. Samtlige saker er mottatt fra Tilsynsrådet for advokatvirksomhet. Ett av nemndens vedtak om tilbakekall av advokatbevilling er brakt inn for domstolene. Saken er imidlertid senere trukket av saksøker. I tillegg er 3 tidligere saker blitt rettskraftige inneværende år. En av disse var et anlagt søksmål fra 1999 som ble trukket av saksøker i 2000 – før rettslig prøving. Advokatbevillingsnemnden ble frifunnet i de øvrige to sakene. Ytterligere 2 saker vedrørende nemndens vedtak om tilbakekall av advokatbevillinger, fra henholdsvis 1997 og 1999, er ennå ikke rettskraftig avgjort. I det førstnevnte tilfellet er imidlertid vedkommende saksøker uten advokatbevilling, idet Advokatbevillingsnemnden er

frifunnet i førsteinstans og vedtaket ikke er gitt ytterligere oppsettende virkning. Vedkommende er dessuten fradømt retten til å utøve advokatvirksomhet. I den andre saken ble hovedforhandling holdt i 2000, og man avventet dom ved årsskiftet.

Saker behandlet av Advokatbevillingsnemnden i førsteinstans ble oversendt nemnden fra Tilsynsrådet, i hovedsak med anmodning om tilbakekall av angjeldende advokats bevilling. De som ble innberettet av Tilsynsrådet for advokatvirksomhet som følge av fristoversittelser, ble imidlertid innberettet med alternative forslag til reaksjoner, avhengig av fristoversittelsens karakter, varighet og øvrige forhold.

Advokatbevillingsnemnden har i 2000 tilbakekalt 6 advokatbevillinger. Nemnden har videre i 2000 nedlagt ett forbud mot utøvelse av rettshjelpvirksomhet i medhold av domstoloven § 219. En person har selv innlevert sin advokatbevilling til Tilsynsrådet. Dette innebærer at vedkommende senere må søke om ny advokatbevilling, dersom han igjen ønsker å utøve advokatvirksomhet. Nemnden har videre gitt 44 irettesettelser og 19 advarsler.

Saker behandlet av Advokatbevillingsnemnden i anneninstans var klager på Tilsynsrådets vedtak, jf. domstoloven § 225 fjerde ledd. Nemnden behandlet 8 ordinære klagesaker. Ingen av klagen ble tatt til følge. Nemnden ble også forelagt 12 søknader om ny advokatbevilling etter tidligere tilbakekall. 6 av søknadene ble innvilget, 6 ble avslått. Det ble fremsatt 1 søknad om ny tillatelse til å utøve rettshjelpsvirksomhet etter tidligere tilbakekall av slik tillatelse. Denne søknaden ble innvilget.

Justisdepartementet bestemte allerede ved ikrafttredelsen av bestemmelsene vedrørende dagens disiplinær- og tilsynsordning at denne skulle evalueres etter ett år, basert på de erfaringer man da hadde høstet. Arbeidet ble påbegynt i 1998 og departementet fremla 15. oktober 1999 Ot. prp. nr.3 (1999-2000) om lov om endringer i rettergangslovgjevinga m.m. Advokatbevillingsnemnden har under prosessen bl. a. gitt uttrykk for at nemndens sammensetning bør endres, grunnet de habilitetsproblemer som kan oppstå. Departementet har i proposisjonen også foreslått endringer av sammensetningen, slik at nemnden fortsatt ledes av en dommer, men at de to øvrige medlemmers tilknytning til henholdsvis Tilsynsrådet og Disiplinærnemnden fjernes. Det stilles for øvrig krav om at ett av medlemmene skal være advokat. Domstoloven § 226 1. ledd ble, i samsvar med ovennevnte, endret ved lovendring av 28. april 2000. Bestemmelsen trådte i kraft 1. juli 2000, dog slik at endringen først fikk konsekvenser for nemndens sammensetning for 2001.

Ved kgl. res. av 15. desember 2000 er det oppnevnt ny Advokatbevillingsnemnd med virkning fra januar 2001. Advokatbevillingsnemnden består etter 1. januar 2001 av følgende medlemmer: Justitiarius Anne Cathrine Frøstrup (varamedlem sorenskriver Anne Kristine Andreassen), advokat Janne Kristiansen (varamedlem advokat Knut Lindboe), rådgiver Ted Nornes (varamedlem kontorsjef Axel Proet-Høst).

Aktuelle avgjørelser i 2000

1. Innberetninger etter bokettersyn.

Advokatbevillingsnemnden har i løpet av 2000 mottatt 5 innberetninger fra Tilsynsrådet som relaterer seg til avholdte bokettersyn eller besluttede bokettersyn som ikke har latt seg avholde. Advokatbevillingsnemnden besluttet å tilbakekalle 1 advokatbevilling på dette grunnlaget. Én advokat valgte videre å innlevere advokatbevillingen. De øvrige advokatene ble meddelt advarsler, idet nemnden konstaterte at de besluttede bokettersynene senere faktisk var avholdt og at de avgitte bokettersynsrapportene ikke avdekket forhold som var av en så alvorlig karakter at det medførte tilbakekall.

2. Innberetning grunnet mislighold av plikten til å stille sikkerhet.

En advokat plikter, når han blir bedt om det, å avgi tilfredsstillende forklaring til tilsynsmyndighetene. Én advokat hadde ikke stillet lovbestemt sikkerhet og vedkommende unnlot også å besvare Tilsynsrådets gjentatte henvendelser vedrørende advokatens virksomhet. Nemnden fant på denne bakgrunn å tilbakekalle advokatens bevilling, jf. domstoloven § 230 annet ledd nr. 2 og nr. 4

3. Tilsynsrådets innberetninger av fristoversittelser.

Praktiserende advokater og rettshjelpere skal senest innen 1. april hvert år betale det lovbestemte bidraget til Tilsynsrådet, og for advokatenes del også til Disiplinærnemnden. Praktiserende advokater og rettshjelpere skal senest innen ovennevnte dato også innsende revisorerklæring med vedlegg til Tilsynsrådet.

Advokatbevillingsnemnden har behandlet innberetninger av til sammen 66 advokater og 1 rettshjelper for mislighold av plikten til å betale bidrag og / eller plikten til innsendelse av revisorerklæring med vedlegg. Nemnden har – etter først å ha fattet vedtak i ovennevnte saker – behandlet 3 omgjøringsbegjæringer. Samtlige vedtak ble opprettholdt.

Av de innberettede advokater ble 25 innberettet som følge av manglende rettidig bidragsbetaling. Av disse ble 22 meddelt irrettesettelser og 3 advokater ble meddelt advarsler.

32 advokater ble innberettet som følge av manglende rettidig innsendelse av revisorerklæring med vedlegg. 18 av disse ble meddelt irrettesettelser, 11 ble meddelt advarsler og 3 advokatbevillinger ble tilbakekalt.

9 advokater ble innberettet som følge av manglende betaling av bidrag og innsendelse av revisorerklæring med vedlegg. Av disse ble 4 meddelt irrettesettelser, 5 ble meddelt advarsler. En rettshjelper ble også

innberettet på samme grunnlag, hvoretter nemnden nedla forbud for vedkommende om å yte rettshjelp, jf. domstolloven § 218 annet ledd nr. 1.

4. Advokatbevillingsnemndens avgjørelser i klagesaker.

Advokatbevillingsnemnden behandlet i 2000 8 klager på Tilsynsrådets vedtak. Samtlige saker var klager over Tilsynsrådets avslag på søknader om advokatbevilling.

Tilsynsrådets avslag på søknader om advokatbevilling var også dette året begrunnet med manglende oppfyllelse av domstollovens krav om praksistid og praksisens innhold, jf. domstolloven § 220 annet ledd – herunder også ulovlig organisering av fullmektigforhold.

a) Søker påberopte seg praksistid som advokatfullmektig, herunder prosedyreerfaring for tiden forut for autorisasjonstidspunktet, idet vedkommende faktisk hadde vært ansatt som advokatfullmektig i perioden. Nemnden avsto klagen, idet den la til grunn at søkeren i perioden ikke hadde anledning til å opptre som advokatfullmektig, og at utøvelse av slik virksomhet i prinsippet var å betrakte som ulovlig rettshjelpvirksomhet.

b) Advokatfullmektigen hadde, i en lengre periode av den påberopte fullmektigtiden, verken vært tilmeldt arbeidstagerregisteret eller mottatt fast lønn fra arbeidsgiver. Det ble fra nemnden uttalt at det må legges avgjørende vekt på arbeidsforholdets formelle karakter. Søkeren ble på denne bakgrunn ansett for å ha drevet selvstendig næring i angjeldende periode og klagen ble således avslått.

c) For at praksis som advokatfullmektig skal medregnes ved søknad om advokatbevilling, må søkeren godtgjøre prosedyreerfaring. Søkeren må ha prosedert under minst tre hovedforhandlinger i sivile saker av et visst omfang, jf. advokatforskriften § 8-1. Nemnden har ved behandlingen av klagesaker i den anledning uttalt at påberopte saker må ha vært ført i hovedforhandlingsformer for å kunne bli godkjent som prosedyreerfaring ved søknad om advokatbevilling. Nemnden fant således ikke å kunne godta påberopt sak fra forliksrådet. Nemnden har også uttalt at advokatfullmektiger må ha hatt det fulle og selvstendige ansvaret for gjennomføringen av hovedforhandlingen for at saken skal kunne godkjennes som prosedyreerfaring.

d) Søknaden var avslått av Tilsynsrådet, idet vedkommende hadde ført tre saker for retten, dog slik at to av sakene var forent til felles behandling før hovedforhandlingen ble avholdt. Det ble uttalt at det avgjørende ikke er hvor mange saker som er ført for retten, men derimot hvor mange hovedforhandlinger som er avholdt. Klagen ble avslått.

e) Søknaden var avslått av Tilsynsrådet idet påberopt sak ikke kunne sies å ha vært av et slikt omfang som forskriften oppstiller. Saken gjaldt krav

om betaling av advokatsalær. Hovedforhandlingen varte i 50 minutter. Klagen ble avslått.

f) Av Justisdepartementets rundskriv G-25/97 fremgår at dersom prinsipalen ikke er privatpraktiserende advokat, men prinsipal og fullmektig er ansatt i en bedrift, må fullmektigen sortere direkte under prinsipalen hos den felles arbeidsgiver. Det godtas ikke at prinsipalen og fullmektig er ansatt i ulike avdelinger. Søker og prinsipal hadde i angjeldende klagesak arbeidet på forskjellige avdelinger i en lengre periode. Den påberopte praksistiden samt prosedyreerfaringen fra denne perioden var underkjent av Tilsynsrådet. Nemnden avslo søkers klage.

5. Søknader om ny advokatbevilling etter tidligere tilbakekall.

I tilfelle hvor en advokats bevilling er tilbakekalt eller innlevert av vedkommende selv – og vedkommende søker om å få ny bevilling – avgjøres saken av Advokatbevillingsnemnden etter innstilling fra Tilsynsrådet. Advokatbevillingsnemnden fikk i løpet av året til sammen 12 slike søknader til behandling, hvorav 3 personer har søkt flere ganger. 6 av søknadene ble innvilget og 6 ble avslått. En av søknadene ble avslått idet nemnden ikke fant at vedkommende oppfylte lovens krav til *hederlig vandel* eller for øvrig hadde slik tillit som er nødvendig i advokatyret, jf. domstolloven 220 4. ledd. Søker var dømt til ubetinget fengsel i 1 år og 2 måneder for medvirkning til grovt skattesvik medio 1997. Advokatbevillingen ble innlevert til Tilsynsrådet i november samme år. Flere søknader ble også avslått idet nemnden ikke fant at det hadde gått tilstrekkelig tid fra tilbakekallsvedtaket ble fattet (eventuelt ble virksomt) til sakene ble behandlet. Flere av disse søknadene var fremsatt under ett år etter nemndens tilbakekallsvedtak. En person ble også etter søknad gitt ny tillatelse – etter tidligere tilbakekall – til å drive rettshjelp på skatterettens område.

6. Tilbakekallstidens lengde.

I tilknytning til Advokatbevillingsnemndens vedtak om avslag på søknad om ny advokatbevilling etter tidligere tilbakekall, har nemnden i 2000 mottatt en henvendelse fra Sivilombudsmannen. Henvendelsen ble fremsatt på bakgrunn av en klage til Sivilombudsmannen fra en tidligere advokat som hadde søkt om ny advokatbevilling og fått avslag på sin søknad bl. a. med henvisning til Advokatbevillingsnemndens uttalelse av 26. januar 2000, hvor nemnden uttalte at tilbakekallstidens lengde må være av en viss varighet for at reaksjonen skal ha noen realitet, og at ny bevilling således normalt ikke bør gis før det har gått minst ett år. Advokatbevillingsnemnden har avgitt flere uttalelser i saken. Nemnden hadde pr. årsskiftet ikke mottatt endelig tilbakemelding fra Sivilombudsmannen.

Saken vil ventelig bli nærmere omtalt i årsberetningen for 2001.

Oslo, 5. februar 2001.

Advokatbevillingsnemnden

Janne Kristiansen

Anne Cathrine Frøstrup
Leder

Ted Nornes